

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:
muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Börmentetlen leveleket csak ismert kezek től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, apr. 20.

Ma nyitattak meg a monarchia mindkét részéről kiküldött delegatiók. Nyolczadszor történik ez a közönség szerződés létrejötte óta és negyedszer Magyarországon fővárosában. Ily hosszú idő alatt az állami intézmények meg szokták szerezni a népek gondolkodásában azt a helybenhagyást, mely a lepraegnansabb kifejezést nyerte Hegel ismeretes elvében, hogy minden létező jó is. A legrosszabb törvény és a legkárhózatoss rendszer, ha kezdetben általános ellenszennvel találkozott is, az életben és a hosszabb gyakorlat útján lassankint megteremtik azt az egyéni hajlamokból és osztály-előnyökből szőtt érdekláncolatot, mely csak fentartásukban találhat kielégítést és e fentartást az állam jólétének, a társadalom üdvös rendének vitás kérdésévé tudja tenni. Hiszen mindnyájan ismerjük azt a conservatív bölcseséget, mely utólagosan a messzekiható értelem alkotását és az államférfiúi előrelátás művét törekszik fölfedezni minden az évek pora által fedett intézményben, bár a történelem tanúsága szerint vak tevédségek, brutális önzésnek vagy éppen magyarázhatatlan szeszélynek köszönnie is lételet.

A delegatiók intézményéről ellenben azt mondhatnók, hogy hivatottnak látszik a szokásnak óriás, kivétel nélkül érvényes hatalma ellen példát nyújtani. Mert megalkotásának idejéig fogva a közvéleményben a legkisebb haladást sem tette és lételemének gyökereit percze sem volt képes a néperület talajába bocsátani. Sőt nőttön nőtt az eredeti ellenszenn és fogyatkozott az intézmény aránylagos hasznavehetőségéről kezdetben alkotott képzetek. Nyolcz év alatt a delegatiók nem mutattak fel egy tettet, melyet a népszerűség varázsa illethetett és nem folyt le még ülésszak, mely a megmaradt remények új csalatását, a tehetetlenség új bizonyítékait ne hozta volna. A nyolcz év alatt beteljesültek mindazon károk, melyeket az intézmény ellenei megjósoltak és elenyésztek azon illúziók, melyeket barátai tápláltak.

És e kár hatványozott természetű, az intézmény működésének valamennyi kihatásában egyformán nyilatkozik. Mert a delegatiók a legvégzetesebb ártalommal lennének még akkor is, ha teljesen megfelelnének azon feladatnak, melyet alkotói elébe tűztek. Ezek sem tagadhatták a roppant esorbát, mely állami érdekeink biztonságát és önkormányzatunk szabad fejlődését érte az intézménynek megalkotásával, de ugy tündették fel azt mint az alkotmányos elveknek hozott áldozatot és a monarchia népeinek erősödő solidaritásában találták a megfelelő kárpótlást. Ámde a tapasztalás kitüntette, hogy a delegatiók teljesen képesek államunk szükséges önrendelkezésének tökéletes megbénítására, ellenben képtelenek a reájok bízott alkotmányos missió betöltésére. Egyáltalán nem tudnak élni azon lényeges és végtelenül fontos jogokkal, melyek elvétele parlamentünket egy jelentéktelen tartománygyűlés rangjára súlyosztotta. A közös törvényhozás egész tere általuk a hatalmi önkénynek lett szabad zsákmánya, hol nem a népek szüksége, de a katoná gőgje viszi a döntő szót. Az előre hirdetett solidaritás helyett minden ülésszakban a legrutabb féltékenységnek és irigységnek voltunk tanúi. A paritásból kényszerűen folyó versengés ellen-ségekké tett ott is, hol érdekeink félreismertetlen azonossággal bírtak.

Szóval a delegatiók államunk teljességét oly mértékben rontották meg, mint ha az összbirodalom hajdani reichsrathjait képviselnék, a nélkül, hogy egy reiansrath alkotmányos ellenőrzését kifejtethetnék és a nélkül, hogy szomszédi viszonyainkban érvényesülne amaz együvé tartozó kölcsönösség és méltányos tekintet, melylyel egy képviselőtestület alkotó elemeinek legkisebb parányá iránt is tartozik.

A baj a delegatiók belső organismusából foly és azért mi csöppet sem reménykedünk, hogy a jelen ülésszak különbözni fog előzőitől. Helyzetünk a mult évhez képest roppantul megváltozott ugyan: a finansziális válság folyton a megsemmisüléssel fenyeget, alkotmányos organismusunk sarkai ropogva inganak, valamennyi administratív kulturai és nemzeti életszükségleteinkben a leggyilkosabb nélkülözéseknek vetjük ma-

gunkat alá. De a mi nem változik, az Kuhn ur hadügyi budgetje és az általános romlás közepett is a közös sereg jelszava a bécsi szó: Ob's schön, ob's Regen. A delegatiókban fognak beszédek tartatni, fognak merész resolútiók is hozatni, minden úgy mint a mult évben, csak a költségvetés lesz nagyobb mint a mult évben. Sokat ártnak is Kuhn bárónak a beszédek és resolútiók, melyek oly élethűséggel juttatják eszünkbe a lilliputiakat, mikor létrákkal, kötelekkel és kövekkel igyekeznek Gulliver lábait a haladásban feltartóztatni.

—z—

A delegatiók előértekezlete. A magyar delegáció vasárnap délben a képr. házban összejövén gr. Károlyi György korelnöksége alatt kijelölték az elnökség tagjait, majd az albizottságok kérdése kerülvén szönyegre rövid vita után az eddigi szokások eljárás tartatott meg a négy u. m. had-, tengerészeti-, pénz- és külügyi albizottsággal, nem számítva ide a gazdasági és naplóbiráló más két albizottságot. Végül kijelöltettek e bizottságok tagjai is következőleg:

Külügyi bizottság: Dániel Ernő, Dessewfy Aurel, Falk Miksa, Haynald Lajos, Károlyi Sándor gróf, Keglevich Béla gróf, ifj. Pejachevich László gróf, Péchy Manó gróf, ifj. Szögyényi László, Tombor Iván, Zichy Viktor gróf.

Pénzügyi bizottság: Bittó Kálmán, Horn Ede, Mrazovics Mátyás, Pankovich István, Prileszky Tádé, Rudics József, id. Szögyényi László gróf, Wodianer Albert báró, Zichy Sándor gr., Zsedényi Ede.

Tengerészeti bizottság: Karácsonyi Guidó gróf, Károlyi György gróf, Kemény Gábor b., Lészay Lajos Szentpály Jenő, Toszt Gyula, Vencesina Iván, Bathányi Ferencz gróf.

Hadügyi bizottság: Andrassy Aladár gr., Bánó József, Beöthy Akos, Bujanovich Sándor, Domahidy Ferencz, Dory Lajos br., Ernusz Sándor, Eber Nándor, Gyürky Abraham gr., Házmán Ferencz, Hollán Ernő, Horváth Boldizsár, Horváth Lajos, Horváth Mirkó, Keglevich István gr., Majthényi László gr., Muzsaly Sándor, Paczolay János, Pallavicini Ede ögr., Pap Lajos, Pólya József, Pulszky Ágost, Szapáry István gr., Széll Kálmán, Urményi Miksa, Wahrmann Mór, Wächter Frigyes, Wodianer Béla, Hunyady Pál gr., Zichy Ferraris Viktor gr.

Gazdasági bizottság: Kemény Gábor br., Wodianer Albert br., Zichy Ferraris Viktor gr.

Naplóbiráló bizottság: Bittó Kálmán, Tombor Iván, Károlyi Sándor gr., Rudics József br., Pólya József, Szapáry István gr.

A osztrák delegáció 18-kán ült össze: elhatározták, hogy megnyitó üléskor hétón tartják s kedden lesz az ünnepélyes fogadtatás ő felsége által. A delegáció tagjai itt azon reményt fejezték ki, hogy a delegáció máj. 25-éig végleg befejezik munkálataikat. Ezután megállapodás történt az elnök, alelnök s a biz. tagok kijelölésére. Egy érdekes jelenet is fejlődött ki, a föderalista fractió: a lengyelek és dr. Oelz ugyanis célzatosan mellőztetvén a biz. tagok kijelölésénél, e fractió Grocholski erőlyes nyilatkozata után elhagyta az értekezletet.

A magyar delegáció ma tartotta első ülését. Korelnök Károlyi György gróf volt, jegyző Zichy Tivadar gróf. A közös kormány egészen jelen volt. (Andrassy, Holzgethan, Kuhn, Benedek, Pöck, Mérey). Első teendő (a tagok benyújtván megbízó leveleiket) az elnökválasztás volt. A benyújtott 48 szavazat közül 47-et Gorove István nyert. Alelnök Szögyényi Marich László, háznyogi Zichy Fer. Viktor lett. Jegyzőkké megválasztottak: Bujanovics, Pallavicini, Széll.

Gorove elnök erre rövid megnyitó beszédben, hangsúlyozva a békés viszonyokat, s ennek folytán kül- és hadügyi költségvetésben a takarékoság lehetőségét, ajánlja magát a bizottság kegyeibe. Marich sa jegyzők szintén megköszönik az őket ért kitüntetést. Ezután Andrassy benyújtja a közös kormány előterjesztéseit, mire a szokásos bizottságokra beadatván a szavazatok, az ülés kevéssel 3 óra előtt véget ért.

Az osztrák delegáció a tud. akadémia kis termében ma d. e. 12 órakor nyitotta meg alakuló közgyűlését, melyen a közös kormány teljes számban volt képviselve. Andrassy gr. Burg bárót mint legidősebbet híván fel a korelnökségre, ez a felhívást elfogadja s elnökválasztásra hívja fel a delegatiót. A beadott 53 szavazat közül 52 dr. Rechbauer esett. Az így megválasztott elnök rövid köszönő beszéddel elfoglalja székét. Ezután alelnökké Pottoczi Alfréd gr. választottot szintén 52 szavazattal. Jegyzőkké Kübeck b., Schaffer, Franceschi és Braun választottak; végül még 4 rendező és ugyanannyi jákönyvitelesítő választottak. Andrassy gr. a választások megtörténtével beadja a kormány előterjesztéseit, melyeknek megvizsgálására Herbst egy 21 tagu p. ü., nem különben egy 9 tagu kérvényi bizottság kiküldését indítványozza, mely bizottságok azonnal meg is választottak s ezzel az ülés véget ért.

A bécsi „Neue freie Presse“-nek Pestről, ápril 18-ról a következőket távirják: Trefort miniszter, mint Ghycy pénzügyi tanácsosa Bében volt, hol a kölcsönkorszor-

ciummal folytatott alkudozások mintegy befejezetteké váltak annyira, hogy a ma este hét órakor tartott miniszter tanácsban referáltak is erről. Egylőre a 150 milliomos kölcsön második felének csak egy része fog fölvetetni. A szerb vasuti csatlakozásra nézve a minisztertanács a két ország fölhatalmazottjai közt történt megegyezést helyeselte, de mégis megbizta a közlekedési minisztert, hogy egy vállalkozó által biztosítsa magát, mielőtt az egyezményben kikötött feltételt, a pest-zimonyi vonalt négy év alatt kiépíteni, elfogadná.

A Teleki könyvtár ügyéhez.

Hogy mennyiben igaza volt Orbán Baláznak, midőn e tárgyban felszólalt, azt leginkább bizonyítja ezen lapokban bárha kivonatilag ismertetett végrendeletek tartalma, melyeket rövid időn egészen közölni jónak látjuk, ha csak addig a miniszter által adandó válasz meg nem nyugtatna, de bizonyítja különösen a csak most lefolyt erdélyi ref. egyházkerületi főgyűlésnek f. hó 15-iki ülése, a melyen ezen könyvtár ügye tüzetes tárgyalás alá kerülvén, annak rendén épen az Orbán felszólalása folytán kiderült: hogy a Teleki könyvtár és a fentartására rendelt birtokok és jövedelmek hitbizománnyal jelleggel bírnak, melynek kezelője és gondviselője mindig a legidősb fiutód, főfelügyelője pedig a ref. egyház főkormánytanácsa, — hogy továbbá a jelenlegi kezelő gr. Teleki Sámuel a könyvtárt és birtokokat saját nevére telekkönyvezette, ezen hitbizományt teljesen elhallgatván, a miből azután vita fejlődött ki, mivel a kezelő grófok a számadást megtagadták, a főtanács pedig a köteles felülvizsgálatot csak is a kimutatások és számadások alapján gyakorolhatta, másként a végrendeletben kimondott superatentión a k mi értelme sem levén, — hogy végül a főtanács ezen jogából és köteleméből kifolyólag többször bizottságot küldött ki oly czéllal hogy a könyvtár, annak kezelése és a javak állása megvizsgáltsék, mely bizottságot azonban n. gr. Teleki Ferencz kezdetben visszautasította ugyan, de később a főtanács sürgetésére elfogadta, mely azután több évekről jelentést is tett, de Ferencz halála után Sámuel még jelentésre sem méltatta a főtanácsot a könyvtár és ahoz tartozók kezelése alá vételéről, miből surlódások keletkezvén Sámuel idei márczius hóban beadott ultimatumában ragaszkodik azon általa teremtett elvhez, hogy a telekkönyvezéshez joga volt, ő nem alárendelt számadó, felvilágosítást ad, de jelentést nem tesz.

Mind igen szép, csak hogy alaptalan okoskodások, indokolatlan hetvenkések olyasmihöz makacsul ragaszkodni, mihez mi joga sincs az általa képviselt értelemben, hisz jól tudja, hogy az atyja is így tett előbb, de később megadta magát, az igazság és kegyelet érzete egy ily nagyszerű nemzeti hitbizomány érdekében sokkal fontosabbak lévén előtte, semhogy grófi koronáját az alapító végakarata megvetésével elhomályosítani akarta, merte volna.

Ily állásában ezen ügynek bámolni lehet, miként a főtanács saját nem tagadható mulasztásait azzal akarja jóvátenni, hogy Orbán vádját visszautasítja, s a vad alaptalansága feletti megbotránkozását fejezi ki egyfelől, míg másfelől még is egy bizottságot küld ki, hogy az ügy Sámuel gróffal békés uton elintéztessék; de azon elv fenntartandó, hogy a könyvtár s fentartására rendelt javak hitbizomány természeté telekkönyvbe igtatassék, és hogy a felügyelet joga az igazgatótanácsot illeti meg. Szép következetesség annyi tudós férfiutól, kik úgy látszik Orbán igazmondását, csak ily uton bízták elnyögni, ha a nemes grófnak is hizelegnek, és ezen közintézményt is felkarolják.

Már most kérjük a márcz. 31-ki nyilatkozatot kiadott gr. Teleki Sámuelről: hol alapszik azon erőltetett kizárólagos tulajdonjoga, melynek tisztázása végett Orbán föllépésére még az egyházi főtanács is fölébredve magához tért és már most a végrendelet által megszabott jogait és kötelességeit bátrabban meri érvényesíteni.

Vagy talán a sajátjának hitt könyvtárból azt tanulja: hogy a közügyek érdekében felszólalás a társadalmi morál súlyedése lenne, — ha a nagy atyja ily szavakat hallana, bizony bizony a könyvtár kezelésére

E D

t,
ó gépeket, álló és minden más a gazdasági

aktára
FOGL S.

Mindenütt. Minden fele aron.
20 rőfös kanavász szines db. szám
drágább. 1 db. 30 rőfös félvászon
tűnek sz. 8.50, 10 s drágább. 1
asztalterítő gyapjuszövetből fi-
30 5.10, 1 db. svájci fehér vagy
yü batist zsebkendő 25 kr. 1 db.
arrás nélkül 3 rőf hosszú 2 rőf
1 ft. 1 db. mellényke hőlgyek
itással vagy a nélkül a legfimo-
híonból ára dbként 1.50, 2.50.
haling, nagy különféle színű 2.80,
db. férfi tricót mellény merino-
40, 3.50. 1 db. női barchet-mel-
2. 2.80 s drágább. 1 db. női bar-
sima vagy horg. 2.80, 3.80 a
db. asztalterítő 6 szem. 1 aszt. 1
10 5.80, 15 ft. 1 db. asztalterítő
sztt. s 12 aszt. kendő 12.80 1 db.
18. szem. 1 aszt. s 18 aszt. ken-
ágárb. 1 vég nagyon fin, rumb.
geknok, 3/4, széles 50 rőf azeltt
csak 29 ft. 1 vég nehéz rumburgi
rőf, leginkább hőlgyingekre al-
fitt 45 ft. most csak 27 ft. 1 vég
4, 36 rőf 6 ágylepedőre vagy
ónak, finom fajta, azeltt 26 ft.,
15. 18 ft. Legfinomabb fran-
tűzők különféle színű 1.20, 1.80,
bb.

tok. — A kik 50 ft értékg
en kapnak. — Megrendelések
ntosan teljesítenek.

Borcsarnokomat
Hantvani utcában, régi postaházban ajánlom a t. kö-
zönség becses figyelmébe. Kitűnő borokkal, sörről; reg-
geli, ebéd és vacsorával szolgállok.
Tokaji O. Aszu
boraimat ajánlom az orvosi kar figyelmébe. — Naponként
estvo nemzeti zenekar játszik.
72-15.
PARRAGH GÁBOR.

alkalmatosnak nem találja, sőt azt mondaná: bizony fiam ily eljárást még a petroleur communisták sem engedtek volna meg maguknak, hogy a legtisztább intézkedésemet félremagyarázva, a haza és nemzet oltárára tett áldozatomat oly rosszul kezeljék.

Csak tessék a grófnak mindenről körülményesen számolni és kimutatni, hogy kezelte a könyvtárt és annak javadalmait, mire fordította annyi éveken át a bevett jövedelmeket? mert tudunk a Récsi Emilféle 1500 frton megvett könyvtáron kívül nem sokat gyarapodott a könyvtár, vagy ha igen, annak nagyon őrvenedi fogunk, valamint annak is, ha kitesztuland, hogy a kezelésben mi hiány, az alapítványban mi hátrány sem mutatkozik, minden maga rendén nem a család hanem a közérdek szempontjából intézve el.

Reméljük és elvárjuk, hogy a fölébredt egyházi főtanács elvált kötelességeit engedetlen pontossággal teljesítendő és e részben sem a nagy urak kegygyillanásai sem az egyéni pártfogások drága morzsái nem fogják eltántoríthatni — valamint Trefort miniszter is megteendő a magáét, látván a végrendelet tartalmát és meggyőződve mind a gr. Teley Sámuel, mind pedig a főconsistorium eddigi rossz eljárásáról, ezen ügyet a közvélemény megnyugtatóra mielőbb rendezendő, — mik ha még se történnének meg, akkor csak ők lesznek okai annak, ha ezen ügy ismét és ismét megzaklattatik.

Nyilatkozat.

A „Középpárt“ idej 80-ik számában Horváth Gyula képviselő ur jónak látta az Orbán B. képviselő és ifj. gr. Teley Sámuel urak között fennforgott becsületbeli ügyet nyilvánosságra hozni. Távol lévén a fővárostól, nem érintkezhetem Simonyi Ernővel, s így külön vagyok kénytelen a Horváth ur kissé szokatlan beavatkozására észrevételeimet megtenni.

A cikk azon részéhez, mely az Orbán interpellációjában foglalt vádakkal szemben a Teley családot védelmezi, semmi közöm. Ha tetszik a Teleyeknek e k l i e n t e l a, az az ő dolguk; s ha Horváth ur védelmezi ez ügyet, az megint az ő dolga. Védelmezte ő már Hösler Nándort is mint olyant, ki „becsületbeli kötelességet teljesítette“ akkor, midőn szabadságharcunkban a nemzeti ügy ellen fejezt foga. Még sem lett semmi baj belőle. Ebből sem lesz; legtovább a Teleyeknek eshetik furcsán a kategória.

Hanem a cikk azon részéhez, mely a tényeket nem úgy adja elő, a mint megtörténtek, már van közöm, még pedig nem mint to l a k o d ó n a k, hanem mint az Orbán B. egyik megbízottjának.

Azt állítja Horváth Gy. ur, hogy ismeri a választ, melyet Simonyi Ernő és Bartha képviselők az Orbán képviselő névén tettek; és hogy „írásban bizonyítja annak (t. i. a parlamentnek) két tagja, hogy az O. B. képviselő által elmondottak s é r t é s t magukban n e m i n v o l v á l n a k és ezért ő elégtétellel nem tartozik.“

Ezen állítás vagy helytelen információ következménye, vagy szándékos ferdtetés. Mert 1-ször nem igaz, hogy mi az Orbán B. névén nyilatkoztunk volna, mivel O. B. soha egy percig sem tagadta meg az elégtételt, hanem megtagadta Simonyi Ernő és én, a magunk nevében és a magunk felelősségére. Mert 2-szor nem igaz, hogy mi írásban azt bizonyítottuk volna, hogy az O. által elmondottak sértést magukban nem involválnak; az egész nyilatkozatban erről egy árva szó sincs. S mert 3-szor nem igaz, hogy az elégtételt a z é r t tagadtuk volna meg, mivel „az elmondottak sértést magukban nem involválnak“, mert nyilatkozatunkból látható, hogy az elégtétel egészen más okokból tagadtattott meg. Arról, hogy van-e sértés az interpellációkban, annyival inkább nem lehetett szó, mivel a báró Kemény Kálmán határozott kívánságára nem bocsátottunk annak taglásába, hogy valjon a felhozott vádak igazak-e vagy nem; már pedig a vádak alapos vagy alaptalan voltától függ csupán a sértésnek és fokozatainak meghatározhatása.

A nyilatkozat, melyet báró Kemény Kálmán és Kendeffy Árpád képviselő urak kívánságára adtunk, így szól: „Báró Kemény Kálmán és Kendeffy Árpád képviselő urak, mint az ifj. gr. Teley Sámuel ur megbízottjai, elégtételt kértek Orbán Balázs képviselő urtól azon interpellációban foglalt kifejezésekért, melyet nevezett képviselő ur a képviselőház (nem tudom hányadik) ülésén az u. n. Teley-könyvtár ügyében a kultuszminiszterhez intézett.

Alólítottak mint az Orbán B. megatalmazottjai kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a képviselőház ellenőrzési jogának szigorú fenntartása tekintetében, nem érezhetjük magunkat feljogosítva, ily esetben megbízónk részére a kihívást elfogadni.“ Emlékezetből idéztem e sorokat, mivel gavallérokkal (s nem pedig egy fogadatlan prokátorral) lévén dolgunk, a rendes szokástól eltérve, csak egy példányban állítottuk ki nyilatkozatunkat; de biztos vagyok benne, hogy ezen idézet és az eredeti között legkevesebb szókötési eltérés forog fenn s a lényeg teljesen megegyezik.

Az idézett nyilatkozaton kívül értesükre adtuk a Teley gróf megbízottjainak, hogy mi a parlamenti szólás szabadság és ellenőrzési jog nagyfóntosságú principiumát semmiféle tekinteteknek föl nem áldozhatjuk ugyan, de Teley gróftól függ, magának a megtorlásra más alkalmat keresni. És kijelentettük azt is, hogy abban az esetben, ha az interpellációban foglalt vádak igaztalanoknak bizonyulnának be, kötelességünknek ismernők Orbán Balázs barátunkkal ott vonatni vissza a vádakat, hol azokat emelte.

Ily nyilatkozatok után, eljárásunkat csa az nevez-

heti incorrectnek, ki az ügy lefolyását vagy nem ismeri, vagy annyira bornirt, hogy az alkotmányos élet legkevesebb tanáival sem ismeretes. Meg vagyok győződve, hogy a közvélemény gondolkodni szerető része nem fogja a parlament nagy fontosságú jogait a lovagiassági szabályok félszeg felfogásának alárendelni; s remélem, sőt megvárom Horváth Gyula urtól, hogy téves állításait vissza fogja vonni. Kelt Rugonfalván, 1874. ápr. 15.

Bartha Miklós,
orsz. képviselő.

= Zólyomgyeaeek a panszláv gymnaziumok

megszüntetése tárgyában a kormányhoz intézett feliratából a „R.“ után közöljük a következő részt, mely a valódi hazafiasságnak közvetlen sugallatától áthatva, emelkedett hangon s meggyőző logikával fejti ki állami létünk egy veszélyes sebé s ugyanakkor biztos vonásokban jelöli meg a baj elhárítására szükséges intézkedést.

Az államok főereje azon ragaszkodásban fekszik, melylyel polgárai iránta viselkednek. A ki az állam polgáraitól a ragaszkodást öli ki, s a gyűlöletet ébreszti föl az állam iránt, az az államot lételében támadja meg. Ezt tudva, öndütsösen s tervszerűleg alapították a földvidéki panszláv izgatók a nevezett három gymnaziumot, hogy a lehatalmasabb eszközökkel, az iskola segélyével csöpögtethessék az ifjúság fókéjébe a gyűlölet mérget s mesterséges eszközökkel szaporíthassák a magyar haza ellenségeinek számát.

Aggodalommal tekintettük mi mindig a nevezett tanintézetek működését s azt vártuk, hogy az ország kormányja nem fogja tovább tűrni, hogy a nevezett tanintézetek tanárai tovább is folytathassák hazaellenes működésüket, s meg fogja szüntetni az oly tanintézeteket, melyeknek fönállása komolyan veszélyezteti a magyar állam érdekei.

Reményünk azonban, fájdalom, nem teljesült. Azt nem tudjuk, mily tekintetek lehetnek irányadók eddigi kormányunk kebelében, midőn ily rendkívüli elnézésben részesítette a nevezett három tanintézetet; de nézetünk az, hogy mihiely kétségtelen volt az, hogy az ifjúságot e három tanintézetben hazaellenes szellemben nevelik, mihielyt meggyőződünk, hogy e három tanintézet a magyar állam érdekeit veszélyezteti, nincs oly tekintet a világon, melylyel az elnézést és kiméletelet igazolni lehetne, még abban az esetben sem, ha e három gymnazium fönartását az egész földvidék óhajtaná is. De ez az eset nem forog föl; sőt ellenkezőleg a földvidék tót ajku lakosságának kilencz tizedrésze örömmel és lelkesedéssel fogadná a kormánynak oly intézkedését, mely a három panszláv szellemű gymnazium megszüntetését vagy átalakítását eredményezné, mert a földvidék tót ajku lakossága szereti ugyan nyelvét, de még jobban szereti hazáját, s azért határozottan fordul el oly politikai törekvésektől, melyek a nemzetiségi igények ürügye alatt, a haza iránti szeretetet akarják kiölni a haza polgáraiból.

E megye is, melynek lakossága csaknem kizárólag tót, e hazaszeretettől indítva, bátorodik a nagyméltóságú magyar királyi miniszterium figyelmét a nagy-rözei, túrocz-szent-mártoni és znyói gymnaziumra irányozni s tiszteletteljesen kérjük a nagyméltóságú magyar királyi miniszteriumot, méltóztassék e három hazaellenes szellemű tanintézet megszüntetése vagy teljes átalakítása iránt mielőbb intézkedni. Ezen intézkedés által megóvná a földvidék tót ajku ifjúságát a hazaellenes szellem befolyásától, s halálos csapást mérne a földvidéki panszlávizmusra.

Budapest, ápr. 20.

Sajátságos gyengesége a szobatudósoknak szellemi erejek tulbecsüléséből kifolyó elbizakodottságok — különösen in urbea, provinciális nép, a p a g á n u s o k feletti észfölny hántorgatása. A legtapasztalatlanabb s az iskolaport alig lerázott fiatal ember tollat ragad s kérdések megoldásába, melyeknek megfejtése nemcsak elméleti tudományt, hanem sok oldalt és hosszas tapasztalást, soknemű összeműködő körülmények higgadt kombinációját igényeli, bevágnak s a a hirlapokban, melyeknek sovány jövedelmek a munkatársakra nézve a hirhedt d o l i b e r u k l a p e t z rendszert honosították meg — külön-külön szakember hiánya miatt — sokszor ugyan az a ki a napi híreket, pletykákat regisztrálja, cikket ír a rétvitáról, az észszerű gazdálkodásról, bár — tapasztalásból állíthatom — (nevet is említhetnek, de mivel most már magas állás s tekintélyes egyén, megkimélem) a földszinén a rozsoló a buzától, az árpát a kölestől meg nem tudta különböztetni, a bikát tehénnek nézte, államgazdászati financiaiális külföldi munkákból szakaszokat plagiariuskodik ki, s mint tulajdon észszüleményét alkalmazza hazánkra s hazánk népére s mindig proceptorai s mindig dorgáló modorban.

És mi pagánusok az ilyenekre hallgatunk, mert — nagy részben — czáfolatra nem érdemesítjük. De midőn egy ily fajta író magas pegasusáról korbácsát az egész nemzet felett suhogtatja — mint legközelebb a „Reform“ vezércikk írója — bár nem érzem magam hivatta a nemzet procureur general szerepére, kényszerülve vagyok — különösen a szegény földbirtokos osztály érdekében — az egész nemzet irányában gyakorolt meglecckéztetésénél a „Reform“-nak a hallgatást megörni, nehogy végre az oly genre urak azt hidjék, hogy könnyelműen odavetett badarnál badarabb nemzet államgazdászati cikkeiből épületes tanítást merítünk s

a sértegetéseket mint megérdemletteket zsebre dugjuk; s hazafiai kötelességemnek tartom megörni a hallgatást azon okból is, nehogy azon soknemű gyengeségek elhíhetlenségek, hanyagság rosz akarat szülte, önmagunk s az állam iránti bünök saját írónk által hirdetve terjesztve valódi tápúl szolgáljanak a magyar nemzet incarnát gyalázóinak, ellenségeinek.

A „Reform“ 96. sz. alatti vezércikkében komoly és súlyos vádat emel Magyarország összes polgárai ellen azon nem annyira közönyösség, mint megátalkodottság miatt, a melylyel M. O. polgárai az adót nem fizetik, nálunk — ugymond — nemcsak az alnép közt dicsőség reá szedni a finánczot, hanem az intelligencia s vagyonosabb osztály körében sem ellenkezik a tisztességgel, megkárosítani az államot, eltitkolni az adó alapot, huzni a kivetett adófizetést, a pénzügyi közegek kijátszását s at.

Igen is rászédjük a finánczot s ez nem csak az alnép, hanem a vagyonosabb osztály, az intelligencia körében sem ritkaság, de hát csoda-e az, ha oly csaló, az emberi jogérzületet sértő, a természet károsító rendszer kezelőit, kik felett büntető hatalom csak a menynekben van, törekednek úgy a nép mint az intelligencia s vagyonos osztály kijátszani, csoda-e az, ha nem képes birka türelemmel birni azon égrekiáltó igazságtalanságot, mely a dohány monopolium méhében burjánzó — lehet-e rosz néven venni a termelőnek, ha ön véres veritékével termelt dohányából, melyért levonván a termelési költségek adóját — mázsa száma alig kap 3—4 forintot, magát egészséges élvezhető dohánynyal igyekszik ellátni, a helyét, hogy a trafikból rothadt dohányért 40—50—100 forintot fizessen, mely a nyelvértől a bört lehuzza. Nem a nép hanem a rendszer károsítja meg az államot.

Hanem már most én vagyok bátor egy kérdést felvetni: összefér-e a tisztességgel, hogy magok a pénzügyi közegek — kezdve a legmagasabb állásutól az utolsó fináncz közlegényig — csalják az államot a meny nyíben soha trafik dohányt nem szívnak!

Igen is az alnép — ha lehet — eltitkolja az adó alapot; a szegény iparosra, haszonbérőre, bármily lélekismeretesen valja be jövedelmét, a pénzügyi közegek azzal be nem elégszenek, azt önkényesen feljebb emelik, s kérdem valjon a királyi hivatalbeliek azon acciden-tiából, mely fizetéseken felül ha nem csurog is, de bizonyosan csepeg, diktálnak-e be valamit? vagy a jövedel-mes hirlaptulajdonosok?

Itt is kik csalják meg az államot?

A földbirtokosra bizonyos fictitív jövedelem állapítatik meg, melytől bizonyos percent adóul tartozik fizetni, oly nagyot, melyhez hasonlót caeteris paribus egy országban sem fizetnek a birtokosok, s ha Isten áldását tőle megtagadja, vetéseit rozsdával, aszattal, szárazsággal tönkre teszi, s évi jövedelméből gazdasági költségeit sem fedezheti, lehet őt megátalkodottsággal, macakassággal vádolni oly fizetési képtelensége miatt, melynek okát elháríthatni hatalmában nem állt? egy oly országban, melyben a forgalomban levő pénzt a közteher felülmulja, midőn más országban 3—4, sőt mint Angolhonban 10 annyi a forgalomban levő pénz, mint a közadó: nem kényszerülve van-e a földbirtokos hátralekban maradni, midőn, ha a kitűzött határidőre fizetni akarna, 15—20 percentre kellene pénzt kölcsön felvenni, az állannak pedig csak 6-ot fizet stb.

Elismerem a sajtó magasztos hivatását a politikai socialis élet mindennapi mozzanatai feletti szemle tartásra, a visszaélések, hibák, vétkek, bünök ostorozására, de okavodjék az okok és azoknak okozói helyett az okozatoknak s azoknak eltávolíthatlan nyomása alatt nyögőket könnyelműleg kárhoztatni, nehogy a sajtó leczkézttetése következtében a nép kebelében erkölcsi hatás helyett a keserűség, a sajtó megvetése fenekejdjék meg.

Keresse kutassa a sajtó bajaink forrását a kormány intézményeiben, azon intézmények hűtelen, haszon-talan s depravált kezelőiben, ne a népben, mely azon intézmények hatása alatt lehet engedelmes, erkölcsös épen úgy, mint macacs, megátalkodott s erkölestelen. A „Reform“ 96-ik számában avorvott állítólagos megátalkodottsága, a pénzügyi organumok rászédése, állam megkárosítása s más hasonló tette a népnek nem egyéb, mint egy békés m o d e r a m e n i u c u l p a t a e t u t e l a e.

Gubody Sándor.

Az „Aldföld“-ből vesszük át a következő sorokat: Eddig azonban volt legalább egy intézmény, mely iránt a magyar ember bizonyos hagyományos tiszteletet szokott érezni, melynek

működése elé némi kegyel-tte a nemzet méltóságát, törvényi reprezentálja a világ előtt. A nék ki szokott vére lenni az ap maiból. Önmagát tiszteli benne természetének ugyszólván ma külföld művelt államaiban a merész gonosztevőt, ki a nem nosztrovok, eladódott kalant

Es mi történik nálunk képviselőház ellen a legesuf rontott tagjai magabecsüle része el van adódva, hogy természetesen az következik, az iránt, hogy átlásukat ma nem fogják. Es mi történt? E német lap legnagyobb részben nek is bemutatva. Egyes külf ama nemzetről, melynek képvis adódott szédeltől, szükre lapok is hasonló szellemben nem akadt senki, ki e cufi e volna a nemzet méltóságának

Pedig a mellett, hogy rágalom is, mert ama ténye nagyobbára alapatlanok. A fel, hogy a képviselők nagy le van foglalva. Ez legialább mincz és néhány képviselő k lefoglalva, vagy más szóval „j-ának napi díja van bíró tarsadalmi életünk egyszerű hogy Magyarországban az er hogy nem takarékosak? E képviselők kivételnek, el v csak 29 képviselő napidíjat rekből nem alakítunk aiséh ninc, akkor Magyarország melynek minden tagja rend nánk tarsadalmi beégység sem vagyoni, sem erkölcsi t dslomnál. Ez utóbbit javít takarékoság elveit, akkor hatjuk, kiknek fizetése le v romottságáról, corruptiója nyezni, hogy közviszonyain külföld megvétel és unu miut a saját hirlapjai írják kalandorból áll.

Ország

A képviselő

Elnökök: Perc I., Beöthy Alg. és Szer s z é r ő l j e n v a n n a Pauler miniszterek.

Elnökök az ülés K. és Vécsey T. képvis nem tettezt s így min 6 heti szabadságot k nök dr. Polit pancsova Több kérvény be

ügyér az erd. katonai ritésére és a meterren tesített törvényeket miniszter pedig tjavas teri palota építése tár

Toszt Gy. a indokolja a napirende vényjavaslatot Du l közjegyzői intézmény tásunknak nem előválni, mert a közjegyz táskörről, mint Fran átvétetett. Szónok szü mielőbbi életbeléptet sitése, gyorsítása és e ébresztése és szilar feltétlenül szükséges tabb alakba öntess datni kéri, hogy mi ü g y e g y e d ü l á l t a l i n t é z t e igazságszolgálatás a hitel helyreállításá ralis biztosíték met kényszeruton is a hatja tőkéjét és kan ezenkívül elodázhat dezése. Szónok egye vényjavaslatot.

Máday S. üdvözli a szoban for totitva általa az él képességét s a közje ságban a tjavaslat megteszi észrevétel

Lázár Ad nyait, minök pl. ho balyzata nincs meg nak e pályára jórv nem ébredhet bizal a tjavaslat nagy a számára. Kirívó hi kei összevissza va vissza az igazságüg logikailag összefü g tjavaslatot idelöt szolgáltatásunk é hátrányára lesz, m meghly min. álla felet s hosszan fejt mány a közjegyző

Várad y tot, bár nem szive jelen viszonyok kö tében áll mindaz a mulhatlan szüks dent inkább vár a

hogy a császár válasza „valóban szelid és szeretetteljes. A császár megvallja ugyan, hogy a vallásügyi törvényeket kénytelen lesz szentesíteni, mert az a parlament kifejezett akarata, de e vallomáshoz oly biztosításokat csatol, melyek e keserű körülményt nagyon enyhítik, úgy hogy a császári levél a pápára „megnyugtató és kedvező hatást“ gyakorolt. Még vegyük ehhez azt a másik hírt, hogy Jacobini az új nuntius igen nagy előzékenységet s békülékenységet hozott magával Rómából, sőt talán egy új concordatum tervét is.

Magyaríthatjuk már most e híreket úgy is — a mint a bécsi lapok mintegy taktusra magyarízzák — hogy a pápai curia magatartásában fordulat állt be, kedvező fordulat a szabadelvű vallásos mozgalom irányában, s még kisül, hogy a pápa és az egész curia, még tán Beckx jezsuitagenerális is egy éjén át a legliberálisabbak lettek, visszavonják a szabadelvűséget megátalkozó encyklikákat, sőt tán beállnak szabadkőművesnek.

A ki pedig e hirtelen nagy fordulat lehetőségét nem bírta fel fogni, kénytelen arra a gondolatra jönni, hogy — egy szóval kénytelen egyebet gondolni. A fő az, hogy meg vannak nyugtatva a jezsuita körök s Rómából azon intést kapták az osztrák püspökök, hogy szeliden ellenzékessé jenek.

Az a n g o l tory kormány és tory parlamenti többség is kimutatta már foga fehérét. Irtuk, hogy Newdegate szabadelvű képviselő indítványt tett a parlamentben a klastromok megvizsgálására, s már akkor kételkedtünk ez indítvány elfogadásában a mostani viszonyok közt. A távirat csakugyan jelenti Londonból, hogy Newdegate indítványa szótöbbséggel elnapoltatott, az igaz hogy csak máj. 1-ig, de elnapoltatott; s akkorára majd gondoskodnak annak teljes megváltásáról. — Egy magán távirat hozzáteszi, hogy ez elnapolás a kormány gyávasága és erős katolikus agitatio folytán történt. Az angolok többnyire protestánsok ugyan, de a toryk, mint a konzervatívok mindenütt, ha protestánsok is, ultramontánok.

Az angol protestáns küldöttség pünkösdi ünnepére megy a német császárhoz.

Rochefort elmenekülésének kuforrását kisütötték már az ultramontánok. A s z a b a d k ő m ű v e s e k szöktették meg Rochefortot. Ezt sütötte ki a Páris-Journal és az Univers. Rochefort szabadkőműves, Thiers is az, ennek egykori titkára Barthélemy St. Hilaire is az. Tehát mikor még Thiers ilt a kormányon, a titkára levelet küldött Ujkaledonia kormányzójának Dela Richerienek, ki talán szintén szabadkőműves, melyben tudatta vele, hogy a legközelebb oda szállítandó száműzöttek közt egy kitűnő egyéniség menend Ujkaledoniába, alkalmazza azt száműzött tisztjének vagy titkárnak. Ez a kitűnő egyéniség J o u r d e volt, egy a hat menekült közül — természetesen szintén szabad kőműves. Most már aztán érthető minden. Jourde alkalmaztatott s rögtön érintkezésbe tette magát Rocheforttal, aztán jelekkel értesítettek egy hajóskapitányt, dettó szabadkőművest — pénz nem volt ugyan, de a szabadkőművesek érték egymást — a kapitány nem félt hogy meg nem kapja a pénzt. Küldtek is csakhamar 10,000 frankot Hugo Viktor és a többi szabadkőművesek.

Igy sütötték ki, hogy habár a hihetetlen menekülés Mac Mahon kormánya alatt történt — mégis csak Thiers volt az eszközlője, Thiers a szabadkőműves, a comunista!

Esti posta.

A s v á j c z i szövetségi szervezeti alkotmány szabadelvű módosítását tartalmazó törvény, vagyis az új szövetségi alkotmány egy mai távirat szerint, 280,000 szavazattal 141,800 ellen a nép által és 13 rendi szavazattal elfogadtatott. A szavazás tegnap ment végbe.

A s p a n y o l harcztéréről azt a hírt jelenti Párisba Fiugeras, hogy Saballs törzskara Vich mellett elfogott, Saballs és más karlista vezérek elléptek a francia határra.

A n a n c y - i francia püspök ellen, mivel Lotharingia némettét tett részében is kihirdette pásztori levelét, három havi fogságot indítványozott az államügyész a sárvernei német törvényeszen.

A b é c s i urakháza vallásügyi bizottsága elfogadta a kath. egyház külső jogviszonyairól szóló törvényt, most már a képviselőház szövege szerint.

UJDONSÁGOK.

Az új honv. miniszteri palota építése czéljából Szende B. miniszter ma nyújtotta be a tjavaslatot, mely szerint a Ludoviceum alapítókéjé képező állampapírok 400,000 frt erejéig fognak értékesíteni 6% kamat fizetése mellett, míg a tőke 32 év alatt fizetendő vissza.

Az iparmúzeum ünnepélyes megnyitása tegnap délután ment végbe nagyszámu nő- és férfi közönség jelenlétében, mely a társadalom minden osztályát képviselve színgig megtöltötte a muzeumban a főrendiház padjait épügy mint karzatait. K e l e t i Károly hosszabban adta elő a gyűjtemény beszerzésének történetét s beszéde végén felkérte a közönséget és a jelenlevő kereskedelmi minisztert az iparmúzeum hó pártolására. — B a r t a l keres. miniszter több ízben éljenzéssel félbeszakított beszédben fejtette ki az iparmúzeum országos fontosságát s emelte ki az annak létrehozása körül fáradozóik érdemeit. — Ez ünnepélyesség után a jelen voltak az iparmúzeumi tárgyak megtekintésére indultak, roppant tolongás között; mert mindenki hallani igyekezett a gazdaszerpet vivő Pulszky F. magyarázatait, ki szakavatottan mutatta sorra Bartal és gr. Zichy minisztereknek a kirakott műtárgyakat, melyek közt leggyazdagabban vannak képviselve a 13—17 századbeli francia, angol, német és keleti szövegek. Igen érdekesek ezek mellett a khinai, török, perzsa és japáni se-

lyemhímzések, melyek e szakmában valódi remek. Vanak ezek mellett fantastikus alaku khinai s japáni bronz tárgyak, köztök az óriás fejű Lao-cheu bölcsész és kutyájának szobra, ezeknél is érdekesebbek azonban a khinai pakfong készítmények, melyekből az itt összegyűjtöttek foghatóval egy európai muzeum sem bír. Megemlítjük még a remek fataragványokat legyezők, papirkosarak, khinai alakok, és szekrényekben; a gazdag fehér és színes kristályüveg gyűjteményt; a gyönyörű börmunkákat, köztök két remek spanyol nyerges s végül a dus választéku porcellán és cserépedénygyűjteményt.

Az orsz. magyar daláregyesület központi igazg. választmánya az idén Kolozsvárott tartandó orsz. dal- és zeneünnepély érdekében f. hó 26-án ülést tart, hogy végleges megállapodásra jusson. A rendes tagegyletek közül eddig 27 jelentette be, hogy testületileg részt akar venni az ünnepélyen, ezek közt vannak a legjobb hírű egyletek, u. m. a pécsi, pesti, esztergomi, kecskeméti, békési, kassai, nvárad, szentesi, s-pataki, ungvári stb. A kolozsvári dalkör által kitűzött 25 db aranyos pályázat eredménye szintén ez ülésben fog a jury által bejelenteni. Hír szerint azonban a 11 pályamű közt egy sincsen absolut becsü. Az ünnepély díszelnökségére gr. Mikó Imrét szándékoznak felkérni.

A nagy földrajzi társulat f. hó 23-án, csütörtökön d. u. fél 6 órakor az akademia palotájában felolvasó ülést tart. Tárgyai: 1) Látogás Norvégiában Hunfalvy Páltól; 2) A „Samsa“ és „Jap“ szigetek. Berez Antal.

Liszt Ferenc Haynaldnál tett látogatást e hó 15-én s másnap délután zongorázott az érseki palota termében, mely egészen megtelt díszes közönséggel. A maestro három darabot játszott nagy tetszés között. Ebéd alatt aztán a helybeli dalárda énekelt. Liszt még az nap este visszautazott a fővárosba.

A budapesti iparosképző egylet legújabb jelentése szerint fenállása óta összesen 1027 fiatal iparosnak nyújtott kiképzésre alkalmat; jelenleg pedig 70 iparos s géd nyer az egyletben oktatást; a védtagok száma 197 s a könyvtár áll 600 kötetből. Az egylet vagyona 2839 frt 15 krajczár.

Nagy razzia tartott tegnapelőtt és tegnap a fővárosi külteleken s az eredmény 14 igen vesélyes csavargó elfogatása lón, kik csak közelebb szabadultak ki a fegyházakból. Ez elfogottak közt van: Takács Sándor, Mészáros Sándor, Nagy Sándor, Vas József, Kiss György, Holczér Jakab, Csorba Jakab, továbbá Koszda ismert orgazda, végül több syrén, névleg: Váci Teréz, Endresz Anna, Zacsek Teréz és Simoncsics Róza.

Az erszébetteri kioszk helytelen építése fölött a lapokban nemrég felmerült észrevételekre a fővárosi közmunkatanács műszaki osztálya a közönség megnyugtatósára véleményt dolgozott ki, melyben oda nyilatkozik, hogy a kioszk a helyesen számított lejtmerési viszonyok figyelembe vételével épült s a téren folytatott leásások kizárólag azon körülménynek tulajdonítandók, hogy a tér közepe legalább is pár lábbal magasabban fekvő az oldal-sétányoknál.

A közös hadsereg lovassága őszi hadgyakorlatait az idén szeptember havában Tata alatt fogja tartani s e hadgyakorlatokra már foynak a nagy készülődések, mint-hogy külföldi tisztek is lesznek a vendégek közt. Ő felségének ez alkalomra tartózkodási helyül tatai kastélyát ajánlotta fel Eszterházy Pál herczeg.

Poliklinika. A budapesti általános poliklinikában, vácuut 58. sz. minden köznap egész napon át az orvosi tudomány különféle szakáiból, járó betegek részére ingyen rendelések tartanak. Az intézet fenállása óta hasznos üdvös tevékenységet fejtett ki s a bejáró betegek száma folyton növekedő arányt mutat. Mig ugyanis az intézet megnyitása utáni I. negyedben m. é. oktbr. 1-től deczbr. 31-ig 581 beteg, (2782 rendeléssel) keresett tanácsot, addig a II. énegyedben jan. 1. márcz. 31-ig már 758 beteg (4486 rendeléssel) látogatta az intézetet. A poliklinika emberbaráti feladatot teljesít, midőn alkalmat nyújt a vagyontalan osztály betegének is bármily szakhoz tartozó orvosi segélyt igénybe venni. E nemes cél iránti tekintetből az utóbbi időben több oldalról pénzsegély érkezett az intézetet költségeinek fedezésére, melyet eddig tisztán a rendelő orvosok tartanak fenn. Ezenkívül K o l l e r orvos-tudor ur különféle gyógyszerket ajándékozott és Dr. W a g n e r gyógyszerártulajdonos ur az intézet szám-lájára szegénybetegek részére rendelt orvosszerket díj nélkül szolgáltatta ki.

Hagyományok. T u s z k a n Mayer mult hóban elhalt veszprémi lakos a következő hagyományokat tette: 1. Egy Tuszkan-féle alapra 1000 frt, melynek évi kamatait a veszprémi árvák élvezik; 2. A Veszprém városi kórházra 500 frt; 3. az Eötvös-alapra 100 frt; 4. a tud. akadémiának 100 frt; 5. a Veszprém városi nögyletnek 100 frt; 6. az ottani vár. nögyletnek 100 frt; 7. tanulói ösztöndíjalapra 100 frt; 8. izr. kr. egyletnek 100 frt. Összesen 2100 frt.

R ö v i d h i r e k. József főherczegnek a Margitszigeten vendége érkezett, sógora Koburg hg. — **A közmunkatanács** felosztása ügyében egy Tokay Lajos, Scheich K., Lechner L. Ybl M. és Preusner J. tagokból álló albizottság küldetett ki. — **Horn Ede** a pesti egyetemen az állam vizsgálati bizottság tagjául nevezetett s rendes tanárrá nevezése is kilátásba van helyezve. — **A budai várszínházban** f. hó 24-én az állat-keret javára „A betyár kendője kerül színpadra. — **Az osztrák delegatio** tagjai tegnap nagyobbrészt megérkeztek. — **Az ismeretes játékarlang affaire** még e hó folyamánban tárgyalás alá kerül a helybeli törvényszéknel. — **Öngyilkosság.** Szombaton este a császárfürdő közelében egy ismeretlen férfi a Dunába ugrott s nyomtalanul eltűnt. — **A kard.** Tegnapelőtt este a 2 szerceah utca-

33. sz. házban két altiszt két polgári egyént rutul összevagdalt. — **A K.-Szolnok megyei gazdasági-egylet** titkárnak, Kuncze Imrénnek, az 1873-ki bécsi világgiallítás mezőgazdasági osztályáról szóló jelentése a napokban jelent meg. — **A pozsonyi Liszt-hangverseny** tegnap fényesen sikerült; az előadást disztrakoma s a színházban diszeloadás követte. — **Terstyánszky Ferenc** ismeretlen tartózkodású ügyvéd, több rendbeli büntény miatt az ügyvédség gyakorlásától eltiltatott. — **Az iparos körben** tegnap tartott mükedvelői szini előadás igen látogatott volt. — **Thaisz** főkapitányt tisztviselői tegnap reggel ünnepélyes ovatióban részesítették a rendőrség államiastása alkalmából. — **A szegedi spodiumgyár** pénteken éjjel gyanus körülmények közt leégett. — **Roppant jég-eső** volt e hó 14-én vasmegei Hegyfalun, hol 3—4 latos jegek vertek el mindent.

Törvényszéki csarnok.

(Már huzott sorsjegyeket) adott el m. é. szeptember havában Schreiber pénzügynök P o l l i t z e r A. helybeli kereskedőnek. Pollitzer t. i. Schreiber-től a forgalmi banknál elválogosított öt 1839-iki sorsjegy ötöd részére szóló záloglevelet vett 600 frtért, és midőn a sorsjegyeket kiváltá, kitűnt, hogy ezen sorsjegyek, mint már a legkisebb nyereséggel kihuzottak csak 462 frtót értek. Csalsórló vádlotta tehát Schreiber-t. A törvényszék azonban ma vádlottat felmenté, mert a sorsjegyeknek eladása nyilvánosan történt, Politzernek ideje volt, a sorsjegyek huzott voltáról meggyőződni.

(Férj és nő közt) H. szabómester a vádlottak padján ülő nejét azzal vádolja, hogy már nyolczadszor szökött el tőle, mindig értékártágyakat magával vivén, és azokat potomáron elidegenítvén. Mostan újra együtt élnek a „boldog“ házások. A panaszos férj a tárgyalás megkezdése előtt kijelentvén, hogy vadját visszavonja, a törvényszék a további eljárást beszüntette.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. Magyar buza kevés levén, ára ma 10 krral feljebb ment; külföldi eléggé kínáltott s ára maradt. Magyar rozs szintén szilárd. Zab kevés s drágul. Tengeri szintén. Hivatalos jegyzések:

B u z a tiszai 200 mérő 82³/₄ fontos 8 frt 25; 200 m. 82¹/₂ fns 8.32¹/₂; 200 m, 81 fns 8 frt; — fejezmegyei 200 m. 83¹/₂ fns 8.40; 1400 m. 81¹/₂ fns 8.25; — pesti 600 m. 78¹/₂ fns 7.70; — oláh 5000 m. 83 fns 7.35, 5000 m. 82 fns 7 frt, 5000 m. 80¹/₂ fns 6.75. Mind vámmázsánként, 3 hóra.

R o z s 1000 mérő 76—80 frt 5.55. Á r p a oláh 3000 m. 72 frt 3.70; 2000 m. 3.60. Magánjelentés szerint: B u z a elkelte a két napon 40,000 mázsa. U s a n c e - b u z a tavaszra 8.35—8.30; szept.—októberre 5000 mázsa 6.57¹/₂ krjával.

T e n g e r i 4.80; bánáti máj.—jun. 4.87¹/₂—90 kr. Elkelt 25,300 mázsa. Oláh jun.—jul. 4.91¹/₂—5 frt. Bánáti jul.—aug. 5.08.

Á r p a 3.60; tavaszra 3.55. Z a b 3000 mérő 2.75—2.77¹/₂ kr 50 fontja helyből; tavaszi 50,000 m. elvitetett, 25,000 m. elkelte 2.82¹/₂—2.85. Máj.—juniusra 3000 m. 2.95¹/₂, Győrből.

Áru- és értéktőzsde. Áruban csekély üzlet. Repceolaj nyers 18—18.50, kétsz. fin. 18.50—19. Értéküzlet gyenge, a bécsi jobb hírek daczára. Bankok: municzipális 26.50—27.50, anglo 28.75—29, m. hitel 142.75—143³/₄, földhitel 56.75—57. Takaréks hitel 38³/₄, egyl: bank 26.25. Malmok. Luiza 141—140, molnárok s sütők 236, budapesti 640, Pannonia 425. Lóvasut 384—383, építő társulat 15. Valuta s devise: Arany 5.28—5.30. Husz frankos 8.97—8.99. Ezüst 105.50—106.

Időjárás. Derült, szeles. Hőmérő kissé emelkedett: + 9.7. Vasárnap hideg volt. Esett Sopronban.

S á r o s p a t a k. Ápr. 16. Délután mennydörgés és villámlással jelentkező jégeső hullt, mely mintegy 6 perczig tartott.

A k o l o z s v á r i p i a c z árjegyzéke márcz. 19. Austr. mérő Tisztabuza, köz. 6 frt 70 kr., Rozs köz. 4 frt 70 kr. Elegybuza, köz. 5 frt 50 kr. Zab köz. 1 frt 80 kr. Egy mázsa széna, köve 1 frt 60 kr, kötetlen 1 frt 40 kr. Egy mázsa alomszalma 90 kr., zupszalma 1 frt, 10 kr. Egy öl nem usztatott fa 11 frt kr. Egy font öntött fagygyugyertya 35 kr. Egy font marhanus 22 kr. Egy font konyhaliszt 12 krajczár.

S z o m b a t h e l y e n, ápril 10. Buza: legjobb 7 frt 50 kr. középszerű 7 frt.—kr. Rozs: legjobb 5 frt — kr.—középszerű 4. frt. 80 kr. Zab legjobb 2. 80 kr. — középszerű 2. 50 Kukuricza 5. 60. Liszt (máza) legfinomabb 16 frt. — mundliszt: 13 frt. — Zemlyelisz: 10 frt. — fehérlenyerliszt: 9 frt. — feketekenyerliszt: 8. frt. 25. Kukuricaliszt — Rizs: 18 frt. Buzadara (mérő) 15 frt. — Ápakása: 14 frt. — Borsó: 9 frt. — kr. Bab 5 frt. 20 kr. Köles-kása: 7 frt. 80 kr. Hajdina — frt. — kr. Burgonya 1 frt. Fa 12 frt. — kr. Tülevelű fa 10 frt. — kr.

K ő s z e g, ápril 8. Buza 8.10—7.60 Rozs 6.10— — Zab 1.80—3.10 kr. Kukuricza 5 frt. 20—5 frt. 40. Liszt legf. mázsa 17 frt. mundliszt m. 15 frt. rozsliszt 12 frt. barna liszt 8 frt. 50 kr, dara 1 mérő 18 frt. borsó 1 m. 12 frt. Lenese 1 m. 12 frt. Bab 1 m. 5 frt. 80 kr. kása 1 m. 11 frt. Burgonya 2 frt. 20 krajczár.

G y ő r, ápril 17 Buza 7.10—7.50 krig; Rozs 5.00—5.20 krig; Árpá 4.30—4.50 krig; Zab 2.50—2.70 krig; — Kukuricza 4.40—4.60 krig; Köles 4.20—5.00 krig; Burgonya egy zsák 1.80—2.20 Bab 5⁴/₄ 6.60 krig.

Behozatal: Buza 432 mérő, Rozs 225 mérő, Árpá 371 mérő, Zab 210 mérő, Kukuricza 171 mérő, Köles 25 mérő, Bab 70 mérő, Burgonya 305 zsák.

Nemzeti színház. Kedden apr. 21. „A porticii néma“ opera 5 felv. Aubertól. Szerdán ápril. 22. „Téli rege“ színjáték.

Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos, főmunkatársak: CSÁVOLSZKY LAJOS, felelős szerkesztő.

Kia d ó h i v a t a
m u z e u m - u t c z a 8 -

Előfizetési árak
Egész évre . . . 16 ft. Negyed
Félévre . . . . 8 ft. Egy hó

A lap szétküldésére vonatkozó
előfizetési pénzek és hírd
a kiadó-hivatalba intéz

Buda

Néhány észrevétele
legközelebb közreboos
cikkére, felhasználva
hogy elmondjam vélem
ben az egyesült közjog
kulás óta részesíteni j

Maga is helyesne
sul IV) hogy a szélső
mert ez szükséges az
lás szempontjából. Tes
balnak nevezni mindn
hanem hát constatiroz
hogy helyes dolgot ak
sóbál különböző árnya
ezen munka ekkoráig
semmit a törekvés he
illeti, legyen nyugodt
egyesülve fog találni
nyájunkat, a kik kom
elvéket, melyeket Ose
ség gyanánt tartogat

Mindenekelőtt
tehát Cternátónytól
arra, hogy hiúsuljon
érdekében szükséges
toknak. Ezt ezélozza
lunk az egyesülési
sziveskedett. S mifé
rűbenben vélt alkalm
A mely perczben
jogi ellenzék egyes
tozáson, melyet ha
világrajvó gyermek
ródvén egyébbel a r
sére tartozott, mint
családi perpatvarba
Azonnal nagy barát
azután a Magyar U
nak czikket s a ki
nyelven mint a leg
nyelvén, azok irány
gialis, majdnem sz
jogi ellenzéknek és
daságának egész
laptársaink szerenc
zonyosan hogy: m
egy fontos tanusá
eljárásából, az t.
lyeslése, az ő szer
semmi értékkel,
vagy nem helyese
magasztal, hízelve
nem vonzalomból
tunitás hozza ma
azoknak, kik a C
magukat meggyő
készülve, hogy az
ismét „otrombas
tozhatik, volt a l
ben a közjogi ell
firtlrije, nem volt
ne követett volna
liomillat és rőzs
ban; hát ki tud
A hecczel

Nemcsak arra
egymás ellen, sz
ugyanazon árny
az egyesült köz
állani, „de van
ellenzék különfe
országszerte is
— ezekhez szó
szólás? Abban
b a s á g n a l
ember és megj
már itt azután
taktika; ez má